

Mandat – delprosjekt

Utredning av laboratoriefunksjoner innen smittevern og mikrobiologi i den sentrale helseforvaltningen

Fastsatt av departementsråden 12.01.2024

1. Delprosjekt for utredning av laboratoriefunksjoner innen smittevern og mikrobiologi i den sentrale helseforvaltningen etableres med virkning fra 1. januar 2024. Prosjektet er et delprosjekt under *Gjennomføringsprosjekt for endringer i organisering, roller og ansvar i den sentrale helseforvaltningen*.
2. Målet med delprosjektet er en mer hensiktsmessig, kostnadseffektiv og tverrsektoriell organisering av laboratoriedriften innen mikrobiologi/smittevern i den sentrale helseforvaltningen.
3. Arbeidet er forankret i oppfølging av vedtak i regjering og Helse- og omsorgsdepartementet som del av endringer i organisering, roller og ansvar for departementets underliggende etater og virksomheter. Det vises til omtalen i Revidert nasjonalbudsjett for 2023 (Prop. 118 S (2022 –2023)) og til sluttrapport fra prosjektet som omhandlet gjennomgang av organisering, roller og ansvar i den sentrale helseforvaltningen (*Gjennomgang av organisering, roller og ansvar i sentral helseforvaltning. Rapport 11. mars 2023*).

Delprosjektets formål, oppgaver og avgrensning

4. Delprosjektet skal:
  - Beskrive alternative modeller for organisering, styring og drift av laboratoriene innen mikrobiologi/smittevern som i dag er i den sentrale helseforvaltningen
  - Beskrive alternative modeller for finansiering (ramme og/eller aktivitetsbasert) og investeringer i laboratoriene.

Delprosjektet skal vurdere modellenes hensiktsmessighet, kostnadseffektivitet og tverrsektorielle organisering.

Hensiktsmessig organisering: Det er viktig at riktig oppgave løses på riktig sted og nivå. Organiseringen må ivareta behovet innen infeksjonsepidemiologi.

Laboratoriefunksjonene innen mikrobiologi og smittevern, herunder nasjonale referansefunksjoner, skal dekke behovene til forvaltningen, kommunene og helsetjenestene. Departementet må sikres en overordnet styring slik at nødvendig respons ved hendelser og beredskapssituasjoner ivaretas, herunder mulighet til omstilling, oppskalering av aktiviteten og etablering av nye analysetilbud ved behov.

I vurdering av hensiktsmessigheten skal det legges vekt på:

- Laboratoriefasiliteter (lokaler)
- Maskinpark og analyseverktøy
- Ivaretagelse av behov for laboratoriebaseret forskning
- Ivaretagelse av behov for metodeutvikling og innovasjon

- Tilgang på nødvendig laboratoriefaglig kompetanse
- Tilgang på data til riktig tid for å ivareta beredskap og utbruddsoppklaring
- Tilgang på data for infeksjonsovervåking
- Tilgang på data for vurdering av tiltak og smittevernrådgivning
- Tilgang på data for evaluering av tiltak
- Ivaretagelse av behov for en effektiv styringslinje ved beredskap
- Ivaretagelse av behov for tilstrekkelig sikkerhetsnivå
- Samarbeid på tvers av sektorer

Kostnadseffektiv organisering: I vurderingen skal det legges vekt på en drift som gjør det mulig å bruke fasiliteter, utstyr og personell på en god og effektiv måte. Videre skal det vurderes finansieringsordninger som legger til rette for effektiv drift i forvaltningen og helseforetakene.

Tverrsektoriell organisering: Delprosjektet skal vurdere mulighet for samarbeid og deling av ansvar og oppgaver på tvers av sektorer, særlig innenfor Landbruks- og matdepartementets (LMD) område.

5. Delprosjektet skal vurdere økonomiske, administrative og personellmessige konsekvenser av de ulike modellene.
6. Delprosjektet skal vurdere om modellene krever endringer i dagens ordning for referansefunksjoner i medisinsk mikrobiologi, og evt. juridiske endringer.
7. Delprosjektet skal foreslå og vurdere finansieringsordninger for referansefunksjoner i medisinsk mikrobiologi. Delprosjektet skal også vurdere og beskrive finansieringsordninger for laboratorieundersøkelser i forbindelse med utbrudd og hendelser, herunder analyser av prøver tatt uten klinisk diagnostisk formål og ikke-humane prøver.
8. Delprosjektet skal sikre involvering fra Folkehelseinstituttet, de regionale helseforetakene, Helsedirektoratet, statsforvalterne og Mattilsynet. LMD og Kunnskapsdepartementet (KD) skal involveres der det er relevant.
9. Delprosjektet skal se hen til oppdrag gitt til Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet om biosikring (GBT5 Biosikring).

Organisering av delprosjektet

10. Delprosjektet er organisert under og rapporterer til *Gjennomføringsprosjektet for endringer i organisering, roller og ansvar i den sentrale helseforvaltningen*.
11. Prosjektet organiseres med en delprosjektleder og en prosjektgruppe som bemannes med interne ressurser fra Helse- og omsorgsdepartementet. Det avholdes jevnlig møter i delprosjektgruppen som består av representanter fra Kommunesjefavdelingen, Spesialisthelsetjenesteavdelingen, Folkehelseavdelingen, Budsjett- og økonomiavdelingen og Eieravdelingen. Helsevernsavdelingen og E-helseavdelingen involveres ved behov.

Delprosjektmedlemmer fristilles fra egne avdelinger/enheter i nødvendig utstrekning. Avdelingene i departementet understøtter for øvrig prosjektet ved behov.

12. Utredningsarbeidet kan inneholde skjermingsverdig informasjon og det gjør det nødvendig at prosjektets deltakere er klarert til tilstrekkelig høyt nivå (minimum begrenset).
13. Delprosjektleder rapporterer til prosjektleder for *Gjennomføringsprosjektet*. Prosjektleder rapporterer til styringsgruppen for Gjennomføringsprosjektet som består av ekspedisjonssjefene i departementet og ledes av departementsråden. Styringsgruppen møtes minst én gang hver 14. dag. Alle prosjektleveranser skal behandles og forankres i styringsgruppen og avleveres til departementsråd (prosjekteier).
14. Det rapporteres jevnlig om arbeidet til styringsgruppen.

Frister og leveranser

15. Prosjektet skal innledningsvis utarbeide en milepælsplan og beskrive omfanget av utredningsbehovet knyttet til laboratoriedriften innen mikrobiologi/smittevern i forvaltningen, samt kartlegge grenseflater til andre sentrale prosesser i Helse- og omsorgsdepartementet og underliggende etater, inkludert evt. relevante prosesser i andre sektorer (LMD og KD).
16. Delprosjektet skal levere en sluttrapport med forslag til anbefalt modell innen 1. mai. 2024.